Tanácskozott az SZMT elnöksége

Elnökségi ülést tartott tegnap a Szakszervezetek Csongrád megyei Tanácsa. Először *dr. Ágoston József*, az SZMT vezető titkára üdvözölte a megjelenteket, *Horváth Árpádot*, az MSZMP Központi Bizottsága munkatársát, *dr. Bíró Györgynét*, a Textilipari Dolgozók Szakszervezetének főtitkárát, a SZOT elnökségi tagját, valamint a megyei pártbizottság képviseletében *Oláh Miklóst* és *Berta Istvánt*, a városi pártbizottság titkárát, majd tájékoztatót tartott a két elnökségi ülés között végzett munkáról.

Ezt követően *Bányai Sándor* jelentése hangzott el a SZOT Elnöksége 1974. évi káderhatározatának végrehajtásáról, majd *Ökrös János* javaslatot terjesztett elő az értelmiség körében végzett szakszervezeti munka fejlesztésére hozott SZOT-határozat megyei feladataival kapcsolatban. Ebben az MSZMP megyei bizottságá 1977. március 10-i állásfoglalásából indult ki, mely meghatározta az értelmiség körében végzendő munka feladatait. Így a szakszervezeti mozgalom tennivalóit is az értelmiség munkájának, politikai szemlélete közéletiségének vonatkozásában kell meghatározni. Különösen a termelőmunkához közvetlenül kapcsolódó műszaki, gazdasági és agrárértelmiség felelősségének tudatosítása fontos. A szakmai képzés és ösztönzés segítése éppúgy döntő része a jövő szakszervezeti munkájának, mint a közművelődési tevékenység további kibontakoztatásának szorgalmazása, valamint az értelmiségi szakmák és a termelőegységek közötti kapcsolatok erősítésében való részvétel.

A következő napirendi pont keretében *Hajas László* tartott tájékoztatót az SZMT elnökség 1976. november 18-i, az üzemegészségügy fejlesztésével kapcsolatos feladatokat tárgyaló határozatának végrehajtásáról. Beszámolt arról, hogy a megyei tanács végrehajtó bizottsága idén májusban tárgyalta az ipari üzemek közegészségügyi és munkaegészségügyi helyzetét. Üzemorvosi állásokat ez évben négy alkalommal hirdettek meg, ezeket be is töltötték. Ugyanakkor a határozat megállapítja, hogy tanácsi ösztöndíj alapítására — sajnos — nincs lehetőség, de a Gorzsai Állami Gazdaság példája követhető: egyik dolgozójuk orvostanhallgató gyermekével kötöttek tanulmányiösztöndíj-szerződést, s ennek révén a jövőben lehetőség nyílik majd a tanyavilágban szétszórtan elhelyezkedő részlegek dolgozóinak üzemorvosi ellátására. A megyei tanács vb és az SZMT vezető titkára felkérte az ipari üzemek gazdasági vezetőit arra, hogy kiemelten kezeljék a dolgozók munkavédelmi és üzemegészségügyi helyzetének javításával kapcsolatos kérdéseket. Általában az üzemegészségügyi ellátás javulást mutat. Jelenleg Csongrád megyében összesen 253 órában működik üzemegészségügyi szolgálat. Valamennyi rendelőintézetben van üzemegészségügyi szakrendelés, s az SZMT elnöksége a határozat végrehajtása érdekében továbbra is folyamatos, rendszeres együttműködést vár az üzemegészségügy fejlesztése ügyében érdekelt intézményektől, illetve ezek illetékes vezetőitől.

Távlati tervezés és pályaválasztás

Befejeződtek a pályaválasztási hetek

Munkaerőforrásaink beszűkültek, a távlati tervezés egyre inkább csak a fiatalságra számíthat. Az általános iskolások döntő többsége továbbtanul, szakképzett ember lesz, pedig az ezredforduló táján az lenne jó, ha a foglalkoztatottak 40 százaléka betanított- vagy segédmunkás lenne. A pályaválasztási hetek tegnap Szegeden tartott zárókonferenciáján dr. Kutas János, az Országos Tervhivatal munkatársa tartott előadást, az ő szavaiból idéztünk annak illusztrálására, hogy a munkaerő-tervezés és a pályaválasztás összefüggése valójában dilemmát jelent.

A dilemma egyik sarka, ha a népgazdasági igényeket nézzük csupán, akkor határozott döntésre kényszerítjük a 14 éves gyermeket, noha éppen koránál fogva nem érett még meg rá. A társadalmi mobilitás igénye egyébként is van olyan súlyú, hogy figyelmen kívül semmiképpen nem hagyható. Az esti és levelező oktatás továbbra is segíthet az egyéni szándékok és a társadalmi szükséglet összeegyeztetésében. Mindenképpen eldöntésre váró kérdés azonban, hogy maradjon mostani iskolarendszerünk — és a tervezésen változtassunk —, vagy változzon az általános iskola. Mérlegelik, mennyire lenne célravezető a 10 osztályos általános iskola. Mellette szól többek között, hogy nagyobb műveltséget adna a mostaninál anélkül, hogy a középfokú szakmai képzéssel a pályaválasztást eleve megkövetelné.

Szólt az előadó arról is, hogy a távlati tervekben az iparban dolgozók számának stagnálására kell számítanunk, várhatóan emelkedik azonban a kereskedelemben és közlekedésben foglalkoztatottak száma, legnagyobb mértékben azonban az egészségügy és az oktatásügy területén dolgozók létszáma emelkedik majd.

Dr. Kapás Pál, Csongrád megye és Szeged Pályaválasztási Intézetének igazgatója az egy hónapja tartó pályaválasztási hetek eseménysorozatát összegezte és az előadások, szülői értekezletek, felvilágosító beszélgetések, üzemlátogatások eredményeit mérlegelte. Harmincnyolc önálló rendezvény szerepelt idén a programban. A középfokú oktatási intézeteknél a legtöbb gyermek szülővel jelent meg. Tapasztalták, a szülők zömének pontos elképzelése van gyermeke pályáját illetően, de magáról a képző intézetről, a felvételi esélyekről, a továbbtanulás körülményeiről keveset tud, tehát a részletes tájékoztatásra továbbra is szükség van. Az üzemlátogatások iránt lényegesen többen érdeklődtek Makón, Vásárhelyen, Szentesen és Csongrádon, mint Szegeden.

Kirakatban a szövetkezet

Komoly meglepetés érheti mostanában a Kárász utcán sétálókat, ha a fényképész szövetkezet kirakatában esküvői képeket vagy gyermekfotókat nézegetnek. Az egyik kirakatban ugyanis fényképek helyett — szép bundák között egy serleget és ezt a feliratot láthatják: „A XIII. Országos Szövetkezeti Szabászverseny legeredményesebb szövetkezetének, az OKISZ vándorserlege 1977. évi nyertesének." Akinek a felirat szól, aki a kirakatba került: a Szegedi Szűcsipari Szövetkezet. Az október végén Szombathelyen megrendezett országos szövetkezeti szabászversenyről 40 szövetkezet versengéséből hozták el az első három helyezést és még két oklevelet is.

Készülnek a bundák — a vándorserleget nyert szövetkezetben

Az út hosszú és göröngyös is volt a sikerig. 1958-ban 14 taggal alakultak, s 1965-ig az évi termelési érték átlagosan 4—5 millió forint volt csupán. A Zárda utcai pincehelyiségben csekély értékű „natúr árukat", béléseket, mellényeket készítettek, a legkezdetlegesebb tímár-kézműves technológiával. Azután... 1972-ben új vezetőség került a szövetkezet élére. Új koncepciót hoztak magukkal: a legfőbb cél a korszerűbb technológia kialakítása lett, az ehhez szükséges összes változtatás követelményeivel együtt. Megváltoztatták a termékszerkezetet, újításokat vezettek be, licenceket vásároltak. Az eredmények rövidesen megmutatkoztak: 1973-ban már 24, 1974-ben 32, tavaly pedig már 48 millió forintos termelési értékük volt, idén 55 millió körül várnak. Évente átlagosan 25 ezer darab juhbőr és 2—3 ezer darab hörcsögbőr kikészítését végzik el, de készítenek szőrmeket pézsmából, nutriából és nyúlprémből is. Mintegy 10 millió forint értékben exportálnak hörcsögbundákat Hollandiába és az NSZK-ba, valamint nyúlprém kabátokat Olaszországba. Évi 6 ezer bőrzakó és bőrsafari öltözékük pedig a belföldi vásárlók igényeit igyekszik kielégíteni, úgy tűnik, sikerrel: termékeik itthon is igen keresettek.

Fejlődésnek indult szolgáltató tevékenységük is: két éve nyílt szőrmeszalonjuk a Kossuth Lajos sugárút és a Püspök utca sarkán és bőrszaküzletük a Bajcsy-Zsilinszky utcában. S máris a terveknél tartunk: a Jókai utcában létesülő üzletházközpontban gyorstisztító szalonjuk lesz és Tarjánban is nyílik egy szolgáltatóházuk. Legnagyobb álmuk, valahol a városközpontban egy szép nagy szőrmeszalon — lenne.

Azonban az álmok különösen addig álmok maradnak mindig, míg egyébként is jelentős gondokkal küzd a szövetkezet. Márpedig a Tolbuhin sugárúti központban azt mondják: az utóbbi évek dinamikus fejlődése jócskán túlhaladt már az üzem jelenlegi adottságain. Kevés a hely, kicsik és korszerűtlenek a műhelyek. Még szerencse, hogy a Szent László utcában a bőrkonfekció-részleg már megfelelő helyet kapott. Azonban ha meg is van már a terület az új központra a Dorozsmai út közelében, oda csak valamikor a 80-as évek közepe felé költözhetnek — talán.

A versenyen szerzett maradéktalan elismerést a zsüri a hazai alapanyagok felhasználásával és a (főleg nyugati) piacképesség követelményeinek teljesítésével indokolta. Szép siker, nemcsak a szövetkezetnek, a városnak is hírnevet szerző. Éppen emiatt érdemelne a szűcsipari szövetkezet — több és nagyobb támogatást is.

D. L.

Idővel minden megépül

Sorok a kéziszerszámgyáriból

A régiek megszokják, az újak megszokják őket. Itt vannak, hozzátartoznak a gyárudvarhoz, csak a helyüket változtatják néha; átsétálnak az egyik udvarrészből a másikba.

Szó ami szó, nincs rajtuk valami nagy sürgés-forgás. Az állványok szomorúnak látszanak a fakó őszi fényben.

— Először a csiszolóműhelyt kellett rendbehozni. Ócska fafödém volt a munkások feje felett — mondja a gyárigazgató —, most meg új raktár készül.

— Ezen a tenyérnyi helyen?

— Ennyi van. Kerítéstől kerítésig. Ezzel kell gazdálkodni. És a raktár különösen fontos. A termékeink nagy része exportra megy.

— Pontosabban?

— Ebben az évben 135 millió a termelési érték. Ebből 56 millió értékű kéziszerszám kerül külföldre, nagyobb része tőkés országokba, ahol megkövetelik a pontos szállítást, a tetszetősebb csomagolást.

— És gondolom a kifogástalan minőséget is...

— Ezeken a piacokon csak kifogástalan termék konvertálható, azaz adható el.

— És gondok nélkül?

— Nem. De a gondokat itt kell keresni a gyárban. A legnagyobbat mondom: nincs elég kovács, de nemcsak nálunk nincs, hanem a városban sem. Évtizede még voltak, aztán fogytak, fogyogattak, egészen addig, míg idejutottunk... Pedig nálunk a legtöbb munkadarab kovácsolással készül.

— Megoldás?

— Törjük már régóta a fejünket. Egyetlen megoldást látok. Létesítenünk kellene egy tanműhelyt. Ott ki lehetne képezni évente egy tucat fiatalt. Aztán, ha mondjuk három itt is maradna belőlük...

— Miért csak három?

— Ez a realitás. Ez volna az egyetlen tanműhely Szegeden e szakmában.

— Pénz van-e rá?

— Reméljük segít a vállalati központ. Mindenképpen meg kell oldani ezt a dolgot, ami tulajdonképpen úgy állt elő, hogy a régi kooperációs partner már nem vállalja a kovácsolást.

— Milyen nagyságrendről van szó?

— Egy fogónak két szára van, s csak fogóból évi két és fél millió darabot gyártunk!

*

A Kéziszerszámgyár szegedi gyáregységében háromszázhatvanan dolgoznak, ebből kétszázkilencvenöt fizikai munkás; a következő megoszlásban: a szakmunkások száma kilencvenhárom, a betanítottaké százkilencvenhárom, tíz segédmunkás van. Az általános iskolai végzettség szerinti megoszlás pedig; a segédmunkások közül kettő, a betanított munkások közül huszonkettő, a szakmunkások közül hét nem rendelkezik a nyolc általános elvégzését igazoló bizonyítvánnyal.

Az adatokat P. Szabó István mutatja a személyzeti irodában:

— Csak helyettesítek itt — mondja —, tulajdonképpen persze nem idegen ez az iroda, valamikor én laktam benne, de nézzük az idei adatokat: a segédmunkások közül egy, a betanított munkások közül hat végezte el a múlt tanévben az általános iskolát. Szakmunkásaink közül tizenketten járnak középiskolába.

— Más oktatási formák?

— Minden évben indítunk ismeretbővítő tanfolyamokat. A csiszolóké éppen ma délben kezdődik.

— Az előadók?

— Gyárbeli szakemberek. Ez a forma vált be a legjobban. Az elméleti kérdéseket ugyanis helyi, üzembéli példákkal tudják illusztrálni. Szerszámkészítőink egy más vállalathoz jártak hasonló tanfolyamra, azt nem találták ennyire vonzónak.

*

— Az ember csak akkor tanul — mondom a fiatal igazgatónak, Gazdagh Károlynak —, ha értelmét találja...

— A mi kollektív szerződésünk szerint az állami oktatásban résztvevőknek teljes költségtérítés és megszabott összegű jutalom jár.

— És a szakmunkásvizsgát tevőknek?

— Eggyel magasabb bérezési kategóriába soroljuk őket. Ezenkívül jár öt százalék szakmunkáspótlék is. Csak érzékeltetőül: a gyáregység bérszintje harmincötezerkilencszáz forint.

— Az iskolavégzettségi arány valamivel jobb, mint a városi üzemekre jellemző átlag.

— Azt hiszem, jobbnak is kell lennie. Igaz az is persze, hogy a mi szakmastruktúránkban körülbelül 80 százaléknyi a betanított jellegű munka, de vannak egészen magasan kvalifikált szakmák is. Elsősorban a szerszámkészítők. A legjobbjainkat preciziós fémszobrászoknak is lehetne nevezni. Egyébként ők is fogyóban vannak.

*

A szerelőasztalon egy szerszámgép alkatrészei. Csavarok, csapágyak. Babarci Imre és Tóth András az olajban dolgozók szokása szerint az alkarjukat nyújtják a kézfogáshoz.

— Szóval arra kíváncsi, hogy miért tanulunk? — kérdez vissza Babarci Imre.

— Arra.

— Én csak azt mondom: igényét látjuk. Huszonhét éves vagyok, most még nem késő beülni az iskolapadba. Másodéves vagyok a szakmunkások szakközépiskolájában.

— Írhat macskakörmöket is — ezt Tóth András mondja —, azzal a különbséggel, hogy én még csak elsős vagyok, de a többi adat hasonló. Nekem is két srácom van, én is most költöztem új lakásba a Felsővároson, én is többet akarok tudni.

— Pénzben jelent ez majd többet?

A fejüket rázzák.

— Nem abban, nem.

Ugyanezt mondja az a két asszony is, akik most fejezték be az általános iskolát. A viaszolóban dolgoznak. Kiss Pálné fizikai csoportvezető, Ladányi Sándorné pedig betanított munkás.

— Hát akkor — kérdezem őket —, miért?

— Brigádvállalás — mondják szinte egyszerre, aztán ahogy észreveszik csodálkozásomat, el is magyarázza Ladányi Sándorné:

— A mi brigádunk, a Vörös csillag, a vállalat kiváló brigádja. Ennek a címnek megszerzéséhez már komoly dolgot kell vállalni. Mi ezt választottuk, pedig nem volt könnyű, tudtuk mi azt előre, itt a munka, otthon a háztartás, de látja sikerült, és mostmár azt mondjuk megérte.

Kiss Pálné nagylánya, aki ugyanebben a szobában dolgozik, nagyot bólintott erre.

*

Újból a gyárudvaron vagyok már. Nézem az állványokat. A gyár, ha nem is növekszik, de épül. És épülnek az emberei is, akik nélkül semmi sem volna itt. Így van rendjén.

Petri Ferenc

Újabb 34 kilométer

Autópályák épülnek

Csütörtökön átadták a forgalomnak az M1-es félautópálya Komárom—Győr közötti 34 kilométeres új szakaszát. Ezzel további 7 kilométerrel rövidült a távolság Budapest és Győr között, időben pedig mintegy félórát nyerhetnek az új pálya használatával a gépkocsivezetők. Az út elkerüli a lakott településeket, az alsóbbrendű útvonalaknál és a vasúti kereszteződéseknél felüljárókat építettek. Az új szakaszon öt forgalmi csomópont és hat pihenőhely van. Később — Győrszentiván határában — üzemanyagtöltő állomást is felszerelnek.

A következő ötéves terv ideje alatt kiépülő magyarországi autópálya-hálózaton belül az M1-es szakasznak kiemelt jelentősége van. A fontos útvonal Győr utáni szakaszának építése 1981-ben kezdődik meg. Az autópálya egy új hídon, a Mosoni Dunán vezet majd át, s így elkerüli Győrt. Ezt megelőzően azonban Budapest és Tatabánya között csaknem teljesen kiépül nemcsak a fél, hanem a teljes — négysávos pálya. Már dolgoznak a Budapest—Szeged közötti félautópálya építésén, s emellett épül a Budapest—Miskolc közötti autópálya is. Az utóbbi első négysávos szakasz a főváros és Aszód között készül el, illetve nyílik meg a forgalom előtt.

(MTI)